

N:o 20.

Af herr **A. V. Ljungman**, om ändring af §§ 13, 15 och 19
i riksdagsordningen.

Den, synes det, väl snabba tillväxten i antalet af Riksdagens ledamöter i förening med den allt mer i ögonen fallande ojämnhet, för att icke säga orättvisa, med hvilken denna tillväxt eger rum i den Andra Kammaren, till följd deraf att en omkring hälften lägre folkmängdssiffra bestämts för städerna än för landsbygden såsom vilkor för rätten att utse en riksdagsman till samma kammare, har vid flera riksdagar föranledt inlemnandet af motioner, i afsigt att erhålla dessa olägenheter afhjelpa. Då nu obestriddigt torde vara, att antalet riksdagsmän, åtminstone i Riksdagens Andra Kammare, utan skada, men till åtskilligt gagn, och det med hänsyn bland annat äfven till det otillräckliga utrymmet i Riksdagens hus, kunde något minskas, och då de skäl, som vid stiftandet af nu gällande riksdagsordning, föranledde fastställandet af en lägre folkmängdssiffra för städerna såsom vilkor för rätten att utse en riksdagsman, nu synbarligen, till följd icke blott af folkmängdens så betydligt starkare tillväxt i städerna emot å landsbygden, utan äfven af förändrade förhållanden i öfrigt, förlorat om icke all sin betydelse, så åtminstone största delen af densamma; så synes ock hvarje allvarligt försök att bringa denna fråga närmare sin lösning vara väl på sin plats. Ytterligare grunder för behovet af en sådan lösning torde kunna hemtas ur de ofvan åberopade motionerna samt ur min reservation till konstitutionsutskottets utlåtande n:o 7 vid 1886 års riksdag.

I samband med denna hufvudfråga, beträffande riksdagsmannavalen, torde äfven några mindre tillägg till eller förändringar uti riksdagsord-
Bih. till Riksd. Prot. 1887. B. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 6 Häft. 1

ningens bestämmelser om dessa val behöfva vidtagas till förekommande af rådande ovisshet vid samma bestämmelsers tillämpning.

På grund af hvad här sålunda blifvit i största korthet anfördt och med den förhoppning att konstitutionsutskottet, om det finner de åsyftade grundlagsförändringarne berättigade, sjelft måtte draga försorg om deras fullt tillfredsställande formulering, får jag alltså hemställa,

det Riksdagen måtte antaga nedanstående förslag till ändring af §§ 13, 15 och 19 riksdagsordningen att hvila till vidare grundlagsenlig behandling:

§ 13.

Alternativ n:o 1.

Mom. 2. Å landet, hvartill i fråga om riksdagsmannaval äfven räknas köpingar, utses för hvarje domsaga en riksdagsman. Domsaga, som, oberäknadt dertill hörande städer, har större folkmängd än fyratiotusen, varde dock af Konungen *hvert tredje år*, så vidt ske kan häradsvis, indelad i så många valkretsar, som domsagan eger fulla tjugutusen af invånare, hvilka valkretsar välja hvardera en riksdagsman.

Mom. 3. I hvarje stad, som eger en folkmängd af femtontusen eller mer, utses en riksdagsman och derutöfver, efter folkmängden, en för hvarje fullt tjugutusen, hvarmed folkmängden öfverstiger femtontusen. Öfrige städer skola hvart tredje år af Konungen ordnas, så vidt ske kan länsvis, i särskilda valkretsar, som hvardera utse en riksdagsman, och skall hvarje sådan valkrets innehålla en folkmängd af minst tiotusen och högst tjugutusen.

Alternativ n:o 2.

Mom. 2. Å landet, hvartill i fråga om riksdagsmannaval äfven räknas köpingar, skola hvart tredje år länen hvar för sig af Kammaren, så vidt ske kan efter härad och domsagor, fördelas i särskilda valkretsar, som hvardera utse en riksdagsman, och skall hvarje sådan valkrets innehålla en folkmängd af minst tjugutusen och högst fyratiotusen.

Mom. 3. I hvarje stad, som eger en folkmängd af femtontusen eller mer, utses en riksdagsman och derutöfver, efter folkmängden, en för hvarje fullt tjugutusen, hvarmed folkmängden öfverstiger femtontusen. Öfrige städer skola hvart tredje år af Kammaren ordnas, så vidt ske

kan länsvis, i särskilda valkretsar, som hvardera utse en riksdagsman, och skall hvarje sådan valkrets innehålla en folkmängd af minst *tio-tusen* och högst *tjugutusen*.

§ 15.

Mom. 2. Förordnar Konungen nya val eller afgår eljes riksdagsman för Andra Kammaren, innan den tid, för hvilken han blifvit vald, tilländalupit, verkställes ofördröjligen nytt val för den återstående tiden, och skola dervid i begge fallen samma uppgift rörande folkmängden och samma valkretsindelning följas, som lände till *efterrättelse* vid det *ursprungliga valet*.

§ 19.

Till ledamöter i Andra Kammaren kunna endast väljas män, som uppnått *tjugufem* års ålder samt, enligt 14 §, ega valrätt inom den kommun eller någon af de kommuner, för hvilka de väljas.

Stockholm den 10 Maj 1887.

Axel Wilh. Ljungman.
